

Leto 1889.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LXVIII. — Izdan in razposlan dne 31. decembra 1889.

200.

Razpis ministra za bogočastje in uk od 16. decembra 1889,

s katerim se na podlagi Najvišje odloke od dne 8. decembra 1889 uvaja nov učni in preskusni red farmacevtom za kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane.

§. 1.

Kdor hoče na kakem avstrijskem vseučilišči pripuščen biti k farmaceutičnim ukom, ter zadobiti diplomu za magistra farmacije, treba,

- a) da se izkaže z državoveljavnim pričalom, da je uspešno dovršil šesti razred kake gimnazije ali realke, v poslednjem slučaju tudi s pričalom, da je na kaki javni gimnaziji sè zadostnim uspehom opravil preskušnjo iz latinščine v obsegu prvih šestih gimnazijalnih razredov, in
- b) da se je naučil farmacije po veljajočem gimnazijalnem redu.

§. 2.

Vseučiliščni nauk treba da se vrsti takoj po propisanem učnem času.

(Slovensch.)

Vendar si prihranja naučni minister pravico, v ozira vrednih slučajih vzprejem v farmaceutični nauk dovoliti tudi tedaj, če se je učni čas raztegnil čez propisano dobo, ali če je bilo med obema oddelkoma farmaceutičnega izobraževanja kaj presledka.

§. 3.

V farmaceutični nauk vzprejema dekan modroslovne fakulte.

Disciplinarni propisi, veljavni za redne vseučiliške slušatelje, in pa propisi o vpisovanji, o obiskovanji predavanj, o oproščenji od poslušnine, naj se zmislu primerno uporabljajo na one, ki se učé farmacije.

§. 4.

Vseučiliščni nauk za farmacevte traja dvé leti.

Predmeti, v katere naj hodijo farmacevti, so tí:

v prvem letu, in to v zimskem polletji: fizika in posebna (specijalna) botanika po 5 ur na teden; v poletnem semestru obča botanika 3 ure na teden, vaje v določanji rastlin 2 uri na teden, in vaje v kemični analizi 15 ur na teden; naposled obča (organska in neorganska) kemija v obéh polletjih 5 ur na teden;

v drugem letu: farmakognozija v zimskem semestru 5 ur na teden, farmacevtična kemija v zimskem semestru 4 ure na teden ali pa v poletnem semestru 5 ur na teden; vaje v kemični analizi v zimskem semestru 15 ur na teden, potem vaje v farmakognoziji z rabo drobnogleda v poletnem semestru 10 ur na teden, naposled v farmacevtični kemiji in v uporabljani kemični analizi v poletnem semestru 15 ur na teden.

Skrbeti je, kolikor moči, da bodo na vseučiliščih posebna, farmacijo studujočim namenjena predavanja in vaje iz oznamenjenih strok.

Dotične kemične delavnice in zbirke naj bodo farmacijo studujočim odprte o dnevnem času, ki se v to določi po potrebi.

§. 5.

Da zadobé diplomo, treba je kandidatom prebiti tri uvodne prekušnje in eno strogo preskušnjo (rigorozum).

Uvodne preskušnje se delajo na modroslovnih fakultah z dekanom té fakulte ali namestnikom njegovim za prvosednika; stroga preskušnja naj se opravi na medicinski fakultah z dekanom té fakulte ali namestnikom njegovim za prvosednika.

Na vseučiliščih, kjer ni medicinske fakulte, bodi za prvosednika pri strogi preskušnji deželni zdravstveni poročevalec (referent).

§. 6.

Vse tri uvodne preskušnje morajo se, kakor vse delovite preskušnje rigorozna, opraviti brez izjeme na istem vseučilišču. Samo v posebnega ozira vrednih slučajih more naučni minister, doprašavši dotične profesorske zbornice, dovoliti kandidatu, da dela strogo preskušnjo na kakem drugem vseučilišču nego na tistem, kjer je opravil uvodne preskušnje.

§. 7.

Vse farmacevtične preskušnje so javne; vendar je prvosedniku komisije dano na voljo, k preskušnjam pripuščati samo lekarničarje in farmacevte.

I. Uvodne preskušnje.

§. 8.

Za uvodne preskušnje se je oglašiti pri dekanu modroslovne fakulte; tu mora kandidat izkazati, da

ima vse, česar po §^u 1 potreba za vzprejetje v farmacevtični nauk, in da je obiskaval kolegije propisane za zimski, oziroma za poletni semester prvega farmacevtičnega letnika.

§. 9.

Uvodne preskušnje se delajo iz fizike, botanike in iz obče kemije.

Uvodno preskušnjo iz fizike je opraviti konci zimskega poluletja, drugi dve uvodni preskušnji konci poletnega semestra prvega letnika.

§. 10.

Uvodne preskušnje imajo pod dekanom modroslovne fakulte ali namestnikom njegovim za prvosednika profesorji preskusnih strok prvega letnika, ki jih v to postavi naučni minister.

Čas izprašavanja se ustanavlja na 15 minut za vsak posamezni predmet.

§. 11.

Ko je katera uvodna preskušnja končana, vpiše izpraševatelj njen uspeh s cenilom „izvrstno“, „zadostno“, „nezadostno“ v zapisnik, ki ga vodi dekan modroslovne fakulte; v zapisniku je poodčititi ime in priimek, rojstven kraj in starost izpraševanca, na to učni zavod, na katerem je zvršil svoje uvodne nauke.

§. 12.

Ako je kandidat dobil od vsakega izpraševatelja najmenj cenilo „zadostno“, ustanovi prvosednik takoj, ko je končana tretja uvodna preskušnja, oziroma ko je uspešno opravljena ponavljalna preskušnja, po večini posebnih cenil glavno cenilo, katero vpiše v zapisnik in potrdi sè svojim podpisom.

O prebitih uvodnih preskušnjah izdaje se kandidatu pričalo, v katerem se poodčitijo poleg rodnih podatkov posebna cenila posameznih uvodnih preskušenj in pa glavno cenilo.

§. 13.

Ako kandidat ni zadostil pri eni ali dveh uvodnih preskušnjah, dolžan je té preskušnje ponoviti najpozneje v meseci oktobru prihodnjega učnega leta.

Ako kandidat ni zadostil pri vseh treh uvodnih preskušnjah, ne vračunja se mu prvi letnik. Tedaj mora predmete prvega letnika zopet obiskovati ter brezuspešno preskušnjo ponoviti konci prvega zimskega, oziroma poletnega semestra potem.

§. 14.

Ako kandidat, kateri prvič opravlja uvodne preskušnje ni zadostil iz enega ali iz dveh predmetov, ponavlja tudi eno samo preskušnjo zopet ni ustregel, ne vračunja se mu prvi letnik. Po tem takim mora tiste stroke, v katerih je preskušnja imela neugoden uspeh, zopet obiskovati ter z neugodnim uspehom opravljeno preskušnjo ponoviti konci prihodnjega zimskega, oziroma poletnega semestra.

Ako tudi ta preskušnja ni imela ugodnega uspeha, moči je kandidatu dovoliti še drugo ponavljanje.

Ako je bilo tudi to brez uspeha, sme se kandidatu samo z odobrenjem naučnega ministra po nasvetu preskusne komisije dovoliti, da sme zopet obiskovati prvi letnik in z nova delati vse preskušnje.

§. 15.

Ako je kandidat, ki je bil prvič opravlja uvodne preskušnje, zavrnen iz vseh predmetov, ponavlja uvodne preskušnje samo pri eni zopet ni ustregel, smé se mu drugo ponavljanje dovoliti najdalje do konca oktobra prvega učnega leta potem.

Ako se tu zopet zavrne, ali če tak kandidat prvič ponavlja uvodne preskušnje ni ustregel iz dveh ali vseh predmetov, velja za vprašanje, ali mu je dovoliti, da zopet obiskuje prvi farmacevtični letnik in z nova dela vse uvodne preskušnje, določilo končnega stavka v prejšnjem paragrafu.

§. 16.

Kader se ponavlja kaka preskušnja, ne bodi posebno cenilo, kakor tudi glavno cenilo nikdar „izvrstno“.

II. Stroga preskušnja.

(Rigorozum.)

§. 17.

Za strogo preskušnjo se je oglasiti pri dekanu medicinske fakulte, oziroma pri deželno-zdravstvenem poročevalcu; tu naj kandidat položi listine o svojih uvodnih naukih ter izkaže, da je

- a) z dobrim uspehom opravil uvodne preskušnje,
- b) pridno obiskával kolegije družega farmacevtičnega letnika,
- c) pridno udeleževal se propisanih praktičnih vaj v kemični delavnici (laboratoriji) od začetka poletnega semestra prvega farmacevtičnega letnika tjà do časa, ko je delal praktične preskušnje,
- d) pridno delal pri vajah v zavodu za farmakognozijo.

Da je kandidat delal v kemičnem laboratoriji, oziroma v zavodu za farmakognozijo, naj poočiti dotični profesor z ustreznim pristavkom v oglasni poli.

§. 18.

Stroga preskušnja obseza najprej po eno praktično preskušnjo iz analitične in farmacevtične kemije in iz farmakognozije z uporabo drobnogleda, in pa teoretično skupno preskušnjo.

Predmeta poslednjič imenovane sta:

1. Obča in farmacevtična kemija,
2. Farmakognozija.

§. 19.

Preskusna komisija sestoji iz dekana medicinske fakulte ali njegovega namestnika, iz profesorjev kemije in farmakognozije, ki jih je določil naučni minister, iz vladnega komisarja, katerega je imenoval naučni minister porazumno z ministrom notranjih stvari, in pri teoretični skupni preskušnji vrhu tega iz enega enako določenega lekarničarja, kot izpraševalca-gosta.

Ako deželno-zdravstveni poročevalec prvoedstviuje pri rigorozu (§. 5. alineja 3.), ni treba vladnega komisarja.

§. 20.

Praktične preskušnje se imévajo v zadnjem meseci drugega farmacevtičnega učnega leta v kemičnem laboratoriji, oziroma v zavodu za farmakognozijo pod nadzorom dotičnih profesorjev kot izpraševalcev in pod občasno pažnjo prvoednika in vladnega komisarja.

Pri praktični preskušnji iz analitične in farmacevtične kemije naj kandidat ali izvrši kvalitativno analizo kake zmesi ali kake bolj zamotane zveze, ali pa izvede prosto kvantitativno določilo po težno-

analitičnem ali volumetričnem potu, ter vrhu tega lekarsk kemičen ali farmacevtičen preparat preskusi gledé istovetnosti in kakovosti z ozirom na določila avstrijske farmakopeje.

Pri praktični preskušnji iz farmakognozije naj kandidat s pomočjo predloženih mu organizovanih zdravil dokaže, da zna dobro rabiti drobnogled, da popolnoma umé metodo drobnoglednega preiskovanja in da je zmožen po tem potu predložene predmete spoznati ter preskusiti gledé njih dobrosti in čistosti.

O tem, kakó so preiskovali in katera pomagala so rabili, o karakterističnih reakcijah, znakih itd. dolžni so kandidati odgovor dajati izprašujočim profesorjem konci, morebiti tudi v teku vsake preiskave.

§. 21.

Teoretično skupno preskušnjo je na podlagi uspešno prebitih praktičnih preskušenj opraviti, in to najpreje po končanem drugem farmacevtičnem učnem letu, najpozneje do konca prvega učnega leta potém.

Da se dalje prelaga ta preskušnja in pa farmacevtična stroga preskušnja sploh, more samo v posebnega ozira vrednih slučajih dovoliti naučni minister.

Teoretično skupno preskušnjo vršé dotični izpraševalci tako, da sta vedno pričujoča prvosednik in vladni komisar.

Tu izprašuje kandidata vsak izpraševalec obéh preskusnih strok in pa gost-izpraševatelj po četrú ure.

Gost-izpraševatelj ima pravico dajati kandidatu vprašanja iz ene obéh preskusnih strok z ozirom na praktične potrebe farmacije (farmakopeje).

§. 22.

Cenila so pri strogi preskušnji ista, kakor pri uvodnih preskušnjah; vpisujejo se tako, kakor je povedano v §^u 12. v poseben zapisnik, ki ga vodi dekan medicinske fakulte, oziroma deželno-zdravstveni poročevalec; v zapisniku se poočitijo rodni podatki kandidatovi, učni zavod, na katerem je izvršil svoje pripravljalne studije, in pa glavno cenilo, prejeeto pri uvodnih preskušnjah.

§. 23.

Ako dobi kandidat pri kateri praktični preskušnji cenilo: „nezadostno“, naložiti mu je dolž-

nost, da to preskušnjo po mnenji preskusne komisije ponovi čez tri ali čez šest mesecev. Veleti se mu more tudi, da naj zopet dela v kemičnem laboratoriji, oziroma v zavodu za farmakognozijo eno poluletje, predno se pripusti, da ponavlja preskušnjo.

Če je kandidat dobil tudi pri tej ponovi cenilo „nezadostno“, more se mu pod istimi pogoji dovoliti drugo ponavljanje, ali tretje ponavljanje preskušnje more samo po nasvetu preskusne komisije dovoliti naučno ministerstvo.

§. 24.

Teoretična skupna preskušnja ne more veljati za uspešno opravljeno, če je kandidat tudi samo od enega izpraševalca dobil cenilo „nezadostno“. V tem slučaju se more kandidatu dovoliti, da ponavlja brezuspešno posamezno preskušnjo čez tri mesece. Ako je tudi pri tej preskušnji dobil cenilo „nezadostno“, smé se v drugo ponavljanje te preskušnje pripustiti čez druge tri mesece.

Gledé tretjega ponavljanja veljajo določila §^a 23.

Taka teoretična posamezna preskušnja se mora vselej ponavljati tako, da bodeta prvosednik in vladni komisar stalno pričujoča.

§. 25.

Ako je kandidat pri teoretični skupni preskušnji dobil cenilo „nezadostno“ iz obeh predmetov, smé se mu dovoliti ponavljanje vse teoretične skupne preskušnje čez šest mesecev.

Isto velja gledé druge ponove, če je kandidat iz obéh predmetov dobil cenilo „nezadostno“.

Ako je dobil to cenilo pri ponavljanji preskušnje samo iz enega predmeta, veljajo v tem slučaju določila §^a 24.

Za tretjo ponovo teoretične skupne preskušnje naj veljajo določila §^a 23.

Ako kandidat ni zadobil tam navedenega dovoljenja od naučnega ministra, ali ako pri tretjem ponavljanji té ali kake druge preskušnje zopet ne ustreže, ni mu moči na kakem vseučilišči kraljevin in dežel, v državnem zboru zastopanih, nikdar pridobiti si diplome magistra farmacije.

§. 26.

Ako je kandidat od vsakega izpraševalca dobil najmanj cenilo „zadostno“, ustanovi prvosednik takoj po završilu teoretične skupne preskušnje, oziroma po uspešno ponovljeni posamezni preskušnji, iz cenil praktičnih preskušenj in teoretične glavne preskušnje glavno cenilo za ves rigorozum.

Glavno cenilo se vpiše takoj v rigorozni zapisnik; prvosednik in vladni komisar ga podpišeta, in na to ga prvo imenovani javno naznani kandidatu.

§. 27.

Od kandidata, potrjenega pri rigorozu, dá si dekan medicinske fakulte, oziroma deželno-zdravstveni poročevalec v vrsteči se pričujočnosti profesorja kemije za farmacevte in profesorja farmakognozije po propisanem besedilu dáti slovesno obljubo (sponzijo) ter mu izroči diplomu magistra farmacije, podpisano od dekana, oziroma deželno-zdravstvenega poročevalca, in pa od onega profesorja, ki je bil pričujoč pri slovesni obljubi.

§. 28.

Za uvodne preskušnje plača kandidat 30 gl. odredbine. Od té dobita za vsako preskušnjo prvosednik in dotični izpraševalec po 5 gl.

Za rigorozum je plačati 70 gl. odredbine; na vseučiliščih, kjer ni medicinske fakulte, 60 gl.

Od téga dobita prvosednik in vladni komisar za svojo udeležbo pri dveh praktičnih preskušnjah, in isto tako za svojo udeležbo pri teoretični skupni preskušnji po pet goldinarjev; isti iznos dobi vsak izpraševalec za eno praktično preskušnjo. Dalje dobivata izpraševalca in gost-izpraševalec za udeležbo

pri teoretični skupni preskušnji po 5 gl.; naposled po 5 gl. oni, ki so posredovali pri sponziji. Ostanek gré v vseučiliščni pisarnični zalog, iz katerega se zalagajo troški za izdajo diplome.

Za vsako ponavljano preskušnjo dobi vsak deležni ud preskusne komisije polovico povedane odredbine za 5 gl.

§. 29.

Doktorstvo farmacije (kemije) se več ne zadobiva, kakor se je dosedaj.

Onim magistrum farmacije, kateri so zadobili zakonito doktorstvo filozofije, dovoljeno je, imevati naslov „doktor farmacije“.

§. 30.

Ta učni in preskusni red zadobi moč z učnim letom 1890/91.

Podà ne uporablja se na one kandidate, ki so začeli svoje farmacevtične studije na vseučilišči pred tem učnim letom; temuč z njimi je postopati po dosedaj veljajočem učnem in preskusnem redu.

Z ozirom na one kandidate, kateri so tisti čas, ko se je začenjala moč in veljavnost tega učnega in preskusnega reda, že nastopili propisni služni čas za pomočnike (azistente), ima ta red polno veljavo; vendar, da se pripusté k vseučiliškim studijam, bodi dovolj, če se izkažejo, da so dovršili četrti gimnazijski razred. Taki studujoči so dalje dolžni v prvem letu poleg gori navedenih obligatnih predmetov obiskovati tudi kolegij iz mineralogije in zoologije, vsak po pet ur, in kolokvije napraviti iz teh kolegijev.

Gautsch s. r.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane

bode v zalogi c. kr. dvorne in državne tiskarnice na Dunaji, I. okr., Singerstrasse št. 26, tudi leta 1890 izhajal v nemškem, laškem, češkem, poljskem, rusinskem, slovenskem, hrvaškem in romanskem jeziku.

Naročnina za celi letnik 1890 Državnega zakonika v vsaki teh osem izdateb iznaša za en eksemplar — bodi da se hodi po-nj ali da se poštnine prosto pošilja — do konca junija 1890 **2 gld. 50 kr.**, a počenshi od 1. julija 1890 nastopi povišana naročnina po **3 gl.**

Posamezni letniki nemške izdatbe dobivajo se počenshi od leta 1890:

Letnik 1849 za	2 gl. 10 kr.	Letnik 1871 za	2 gl. — kr.
„ 1850 „	5 „ 25 „	„ 1872 „	3 „ 20 „
„ 1851 „	1 „ 30 „	„ 1873 „	3 „ 30 „
„ 1852 „	2 „ 60 „	„ 1874 „	2 „ 30 „
„ 1853 „	3 „ 15 „	„ 1875 „	2 „ — „
„ 1856 „	2 „ 45 „	„ 1876 „	1 „ 50 „
„ 1857 „	2 „ 85 „	„ 1877 „	1 „ — „
„ 1858 „	2 „ 40 „	„ 1878 „	2 „ 30 „
„ 1859 „	2 „ — „	„ 1879 „	2 „ 30 „
„ 1860 „	1 „ 70 „	„ 1880 „	2 „ 20 „
„ 1861 „	1 „ 50 „	„ 1881 „	2 „ 20 „
„ 1862 „	1 „ 40 „	„ 1882 „	3 „ — „
„ 1863 „	1 „ 40 „	„ 1883 „	2 „ 50 „
„ 1864 „	1 „ 40 „	„ 1884 „	2 „ 50 „
„ 1865 „	2 „ — „	„ 1885 „	1 „ 80 „
„ 1866 „	2 „ 20 „	„ 1886 „	2 „ 30 „
„ 1867 „	2 „ — „	„ 1887 „	2 „ 50 „
„ 1868 „	2 „ — „	„ 1888 „	4 „ 20 „
„ 1869 „	3 „ — „	„ 1889 „	3 „ 30 „
„ 1870 „	1 „ 40 „		

Letniki 1870 do vštrevno 1890 ostalih 7 jezikov so na prodaj po tisti ceni, kakor nemška izdatba.

NB. Za Državnega zakonika liste, ki naročniku celo niso došli ali ki so mu nedostatno došli, treba se je zadnji čas v štirih tednih pooglašati.

Kadar poteče ta rok, bodo se državnega zakonika listi izročevali samo za plačilo prodajne cene ($\frac{1}{4}$ pole = 2 stranema po 1 kr.).

Od letnikov 1849 do vštrevši 1889, izimši sedaj pošla letnika 1854 in 1855, moči je vsak posamezen kos nemške, in od leta 1870 počenshi vsak kos izdave v osmih jezicih dobiti za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole = 2 stranema po 1 kr.); a od letnikov 1854 in 1855 moči je posamezne kose samo dokler niso pošli, za omenjeno prodajno ceno prejeti iz zaloge c. kr. dvorne in državne tiskarne.

V letu 1890 dopolnita se tudi letnika 1854 in 1855 nemške izdave Državnega zakonika.